

Ladislav Babić

Isaac Asimov i antivakseri

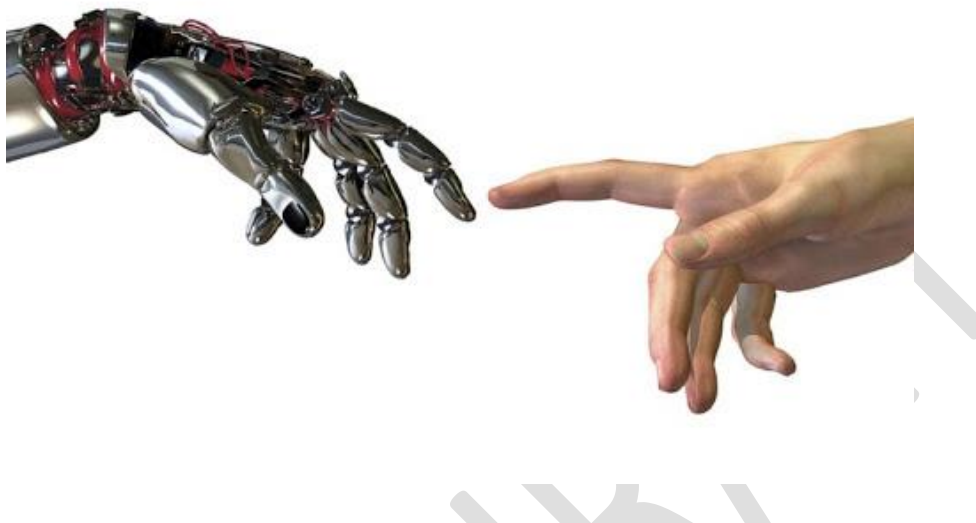
Čovjek sebe u znanosti definira kao racionalno biće, sasvim uopćeno i u prosjeku, jer među ljudskom vrstom sve vrvi od praznoglavaca. Dio tih samozvanih *Homo sapiensa*, šupljoglavcima usprkos, tijekom povijesti je popunjavao svoju glavu, te je ova vrsta danas *konglomerat praznoglavaca i punoglavaca*. Dospjeli su do stadija razmatranja i konstrukcije umjetne inteligencije (*AI – Artificial Intelligence*), digitalizacije i robotizacije svojih alatki, ali s vlastitim iskustvom straha da ih novostvorena racionalna inteligencija ne sruši s trona „*gospodara planete*“, kakvima se smatraju. Stoga su postavili neka ograničenja na njihov razvoj, temeljem takozvane „*etike vještačke inteligencije*“, koncizno izražena *Asimovljevim zakonima robotike*, imenovanim po poznatom biokemičaru i još poznatijem piscu naučne fantastike. Ima ih četiri (kasnije su drugi autori dodavali još neke):

0) „*Robot ne smije naškoditi čovječanstvu ili svojom pasivnošću dopustiti da se čovječanstvu naškodi.*“

1) „*Robot ne smije naškoditi čovjeku ili svojom pasivnošću dopustiti da se čovjeku naškodi, osim kad je to u suprotnosti s nultim zakonom.*“

2) „*Robot mora slušati ljudske naredbe, osim kad su one u suprotnosti s nultim ili prvim zakonom.*“

3) „*Robot treba štiti svoj integritet, osim kad je to u suprotnosti s nultim, prvim ili drugim zakonom.*“

Ti se zakoni i u praksi koriste prilikom konstrukcije robota (prvenstveno onih industrijskih), no ne mislim se baviti umjetnom inteligencijom. Nekako mi je bliža ona ljudska, naročito dio odgovarajući šupljoglavima. Pandemijski virus pružio je lijepu priliku da je razmotrimo u kontekstu nešto *izmijenjenih Asimovljevih zakona*, tako da se odnose na čovjeka, a ne na njegovo djelo (robote). Antivakseri svih vrsta i profila, oboružani samo vlastitim egoizmom, kao da nahrupiše s dna *Danteova pakla*, nakon što im je rečeni virus proširio prolaz. Ne ulazeći u detalje njihovih protivljenja cijepljenju ([1](#), [2](#)) - niti nećkanjima vlasti da se uvede kao obavezno, mada ih pokušava – okolo kere, pa na mala vrata – [nekim mjerama](#) (da se „*Vlasi ne dosjete*“) na to natjerati, smatrajući da svojim pristupom neće ugroziti izbor(e)ni politički rejting; što da se zavaravamo, vlast ([3](#), [4](#))

- pojednostavljeno, oni svoj srednjevjekovni stav brane pozivanjem na „*osobne slobode*“ koje su im kao ugrožene, u svojoj stavljajući vlastitu „*ništavnost*“ ispred života najmilijih, prijatelja, znanaca i nepoznatih ljudi, ne uočavajući da je ugrožen opstanak cijele vrste, što oni jošte pojačavaju svojim (ne)djelovanjem. Etički, moralni, niti znanstveni argumenti kod „*vakuimiranih mozgova*“ ne zaliježu. Svakako to neće promijeniti niti razmatranje *izmijenjenih Asimovljevih zakona* na bića od krvi i mesa, ljude:

1A) „Čovjek ne smije naštetiti drugom čovjeku ili nečinjenjem dozvoliti da ljudsko biće pretrpi štetu, osim kad je to u suprotnosti s nultim zakonom.“

2A) *"Čovjek se mora vladati u skladu sa zakonima, osim ako su ti zakoni u suprotnosti s nultim ili prvim zakonom."*

3A) *„Čovjek treba štiti svoju egzistenciju, osim kad je to u suprotnosti s nultim, prvim ili drugim zakonom.“*

0A) *„Čovjek ne smije naškoditi čovječanstvu ili svojom pasivnošću dopustiti da se čovječanstvu naškodi.“*

I sam *Isaac Asimov* je smatrao da će se u idealnom slučaju i ljudi držati zakona, skeptično dodajući: *„ali kad to kažem, uvijek se sjetim (nažalost) da ljudska bića nisu uvijek racionalna.“*

Dakle, razmotrimo (*ne*)obaveznost cijepljenja kao spasa od [napasnog virusa](#) koji je već pobio oko četiri milijuna ljudi, a zarazio blizu 190 milijuna, ne vodeći računa o „neradnim nedjeljama“, u kontekstu tako izmijenjenih zakona.

1A) *Cijepljenje ne smije (svijesno) naštetiti čovjeku kojeg vakciniramo, ali se ne smije ni dozvoliti da mu naštetiti izostanak vakcinacije, osim – preuzimanjem minimalnog rizika, kad bi ljudska aktivnost/pasivnost naštetila cijelom čovječanstvu.*

Kako su *smrtonosne nuspojave* prilikom cijepljenja praktički zanemarive u odnosu na žrtve koje odnosi virus – svakom racionalnom biću trebao bi biti jasan izbor. Sve je u životu vjerojatnost, od mogućnosti da prilikom spolnog odnosa spermij oplodi jajnu stanicu, do toga da upravo mene zahvate *mortalne nuspojave cijepljenja*, pa do mogućnosti dobivanja sedmice na *Lotu*. Nije li čudno, iako su vjerojatnosti smrti prilikom vakcinacije i dobivanja sedmice otprilike istog reda veličine, ljudi se opiru cijepljenju ali ne i igranju hazardnih igara! Nije u pitanju nikakva lična sloboda izbora (koja bi trebala biti racionalno obrazložena!), već naprosto strah po vlastiti život!

2A) Donese li se zakon o obaveznom cijepljenju, na podlozi svekolikih znanstvenih spoznaja i humanizma koji ne zanemaruje pojedinca, ali daje prednost ugrozi vrste pred strahom praznoglavaca, treba se takvom zakonu povinovati, baš kao što to ljudi – uglavnom dresirani, i bez razmišljanja – čine sa svim mogućim zakonima koji im idu, ili i ne idu u prid.

3A) O jedinki, pojedincu, ustrašenom praznoglavcu iz „*minulih stoljeća*“, upravo ovaj zakon vodi računa. Čovjek ima pravo štiti svoje biološko bitisanje, ako to nije u koliziji sa prva dva zakona, pojednostavljeno rečeno – s principima humanističke etike koji se dotiču vrste kao cjeline. Otpor jedinke cijepljenju, ako to šteti njegovoj okolini, ne može biti prvenstven u odnosu na cjelinu koje je dotični član.

0A) I tu dolazimo do uopćavanja, danog nultim zakonom. NedoVOLjivo je da pojedinci svojom *aktivnošću* ili *pasivnošću* ugrožavaju cijeli ljudski rod, pružajući tako dodatnu priliku širećem se virusu da uzima žrtve. Kao što se ubojica stavlja u zatvor ne osvete radi, već zarad njegove izolacije od ostatka društva kako mu ne bi naudilo, tako je potrebno zakonom (ako im to već njihov manjkavi moral ne govori!) prisiliti nerazborite da se cijepe, jer njihova pasivnost ugrožava sve nas, pa i njih same. Jasno je da se obavezno cijepljenje ne smije sprovoditi na mehanički način, tipa „*stani u red da te piknemo, ili ideš u rešt*“, već se svaka osoba prije poduzimanja tog koraka mora medicinski ispitati na mogućnosti da cjepivo uzrokuje štetu – upravo kako traži i zakon 1A). Krajnje pojednostavljeno, za one koji teško ili nikako ne shvaćaju: bilo kojeg današnjeg ili budućeg „*Hitlera*“ koji predstavlja ugrozu za bezbrojne živote nevinih i/ili za cijelu ljudsku vrstu, valja odmah eliminirati na primjeren, po mogućnosti humanistički način – bez obzira na kakve se on razloge pozivao u svom djelovanju.

Čovjeku koji u životu gaji humanističku etiku, koji razlikuje dio od cjeline, a sebe je sposoban locirati u okviru nje, kome je stalo do svih drugih ljudi pa to pokazuje empatiskim odnosom prema svima, a ljubavlju i brigom za život najmilijih, sva ta racionalna razmatranja uopće nisu potrebna. Ukoliko ima iole relevantan pregled nad znanstvenim dostignućima koja su i njega dovela da preko kompjutera žustro brani vlastiti biološki egoizam, on će postupiti onako kako mu *savjest* - a ne strah i napuhani ego - savjetuje. Stvar je vrlo jednostavna; zbrojite mrtve od *Covida* i usporedite sa preminulima od cijepljenja. Svatko tko se usuđuje nazivati ljudskim bićem znat će kako postupiti! Doduše, prisjetimo se *Asimovljeve* skepse: „*ali kad to kažem, uvijek se sjetim (nažalost) da ljudska bića nisu uvijek racionalna.*“

6.07.2021.g.